

G20 ANTALYA ZİRVESİ: LİDERLER BİLDİRGESİ BAĞLAMINDAN L20 PERSPEKTİFİ

Erdinç Yazıcı¹ - Kürşat Tutar²

ÖZET

Dünyanın en büyük ekonomilerinin düzenli olarak gerçekleştirdikleri G20 toplantıları her yıl bir üye ülkenin ev sahipliğinde gerçekleşmektedir. Toplantı sonrasında karar altına alınan G20 Liderler Bildirgesi, dünya ekonomisinin içinde bulunduğu sorunların çözümü için çeşitli politikardan oluşmaktadır. Bir takım eylem planı, ilke, strateji ve raporlara ilişkin alınan kararlar bağlayıcı değildir, fakat yol gösterici olması bakımından büyük önem taşır. L20 Öncelik Tavsiyeleri'nin ne şekilde G20 Liderler Bildirgesi'nde yer aldığı küresel sosyal politikanın gelişimi açısından irdelenmesi gerekmektedir. Elinizdeki makalede, G20 çalışmaları içerisinde önemli tavsiye kararları alan L20 çalışma grubunun aldığı tavsiye kararlarının Liderler Bildirgesi'nde ne derece yer alabildiği konusunda bir değerlendirme yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: G20 Liderler Bildirgesi, L20 Öncelik Tavsiyeleri, Küresel Sosyal Politika, Kapsayıcılık, Sürdürülebilir Kalkınma

¹ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü (erdincy@gazi.edu.tr)

² Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü (kursattutar@gazi.edu.tr)

G20 ANTALYA SUMMIT: L20 PERSPECTIVE FROM CONTEXT OF THE DECLARATION OF LEADERS

Erdoğan Yazıcı - Kürşat Tutar

ABSTRACT

The G20 meetings which is regularly perpetrated by the world's largest economy held in the host of a member country every year. G20 Leaders' Statement under the decision taken after the meeting is made up of a variety of policies to solve the problems found within the world economy. A number of decisions on action plans, policies, strategies and reports are not binding, but it is great importance in terms of being a guide. L20 Priority Recommendations in what way take part in Declaration of The G20 Leaders needs to be examined in terms of the development of global social policy. In this article, Recommended Decision of the L20 taken by the working group which is having important role in G20 work is made on an assessment what extent it can take place in the Declaration of Leaders.

Keywords: G20 Leaders Declaration, L20 Priority Recommendations, Global Social Policy, Inclusiveness, Sustainable Development

GİRİŞ

G20, dünyada ekonomik krizlerin ortaya çıkmasını önlemek amacıyla faaliyette bulunan 19 ülke ve Avrupa Birliği Komisyonu'ndan oluşmaktadır. Bu ülkeler; ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, İngiltere, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'dir.

Türkiye'nin bu yıl başkanlığını üstlendiği G20 Zirvesi'nde küresel ekonominin nabızı Antalya'da tutuldu. Dünya ekonomisinde ortak politikalarının belirlenmesi ve mevcut sorunların çözümü noktasında çalışmalar yapmak ve yeni kararlar almak üzere üye ve davetli ülkelerden devlet başkanları, başbakanlar ve ilgili bakanlar 15-16 Kasım 2015 tarihlerinde zirvenin yapılacağı Antalya'da bir araya geldiler. Zirve genel olarak ele alındığında, daha güçlü ve kapsayıcı büyümenin yanı sıra istihdamın kalitesinin artırılması, bütün temsilcilerin ortak hedeflerinin başında yer almaktadır. Bütün paydaşlar ile istişare edilerek belirlenecek yol haritasında karşılıklı güven ve ortak çıkar büyük önem teşkil etmektedir.

Bu önemli toplantıda gündemi belirleyen üç büyük başlıktan bahsetmek mümkündür. Bunlardan ilki, bir önceki zirvede alınan kararların yeterince yerine getirip getirilmediğini değerlendirmektir. İkincisi, ekonomik büyümeyi sağlamada esas olan yatırımların artırılması son olarak ise büyümenin yaratmış olduğu toplam faydadan bütün paydaşların yararlanabilmesi için faaliyetlerde kapsayıcılığın sağlanmasıdır (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 1).

Bu kapsamda makalede, "G20 Liderler Bildirgesi"ne bağlı kalınarak gerek tavsiyeler gerekse alınan kararların ne derece katkı sunacağı genel bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

A. LİDERLER BİLDİRGESİ'NDE ÖNE ÇIKANLAR

Geçmiş yıllarda gerçekleştirilen G20 toplantıları bir sonraki toplantıların seyrini önemli ölçüde etkilemekte, genel seyri belirlemektedir. Liderler Bildirgesi'ndeki öne çıkan maddelere bakıldığında birkaç yıl önceden öngörüldüğü ve bu konuda Türkiye'ye bazı sorumlulukların daha önceden verildiği bilinmektedir. Sürdürülebilir kalkınma için yeşil büyüme, gıda güvenliği, enerji fiyatı istikrarsızlıkları, küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi konular bunlardan bazılarıdır (Kibritçioğlu, 2012: 3). Ayrıca ev sahipliğini Türkiye'nin

yapıyor olması yaklaşık beş yıldır mücadele içerisinde olduğu sığınmacı ve mülteci sorunlarına bağlı birçok konunun tartışılmasının önünü açmıştır.

1. Küresel Ekonomide Toparlanmanın Güçlendirilmesi ve Potansiyelin Artırılması

Üç temel başlık altında toplanan G20 Liderler Bildirgesi metninde “Toparlanmanın Güçlendirilmesi ve Potansiyelin Artırılması” başlıklardan ilkinin oluşturmaktadır. Temel sorunların giderilmesi ve ortak bir ekonomik faydanın gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılabilmesi için ekonomik temelli problemlerin ve büyüme sorununun giderilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan bildiri, piyasaya birden çok ipucu vermektedir.

Öncelikle küresel ekonomik büyümedeki dengesizliğin devam ettiği kabulü bildiride yer almaktadır. Bildiriye göre, finansal piyasadaki riskler ve jeopolitik açmazlar temelinde ilerleyen küresel sorunlar, küresel ekonomik büyümenin önündeki engeller olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda küresel talep yetersizliğinin ve yapısal sorunların büyüme üzerinde baskı oluşturduğu da dile getirilmektedir. Bu tür ana sorunların giderilmesinde, ülkeler ile eşgüdümlü olarak makroekonomik politikaların uygulanmasında ortak çalışmaların yapılması, daha esnek maliye politikalarının belirlenmesi, Merkez Bankalarının fiyat istikrarı ve ekonomik aktiviteyi teşvik edici çizgide uygulanması taahhüt edilmiştir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 1).

Yukarıdaki bağlamdan farklı olarak, toplantıda bazı temel denetimlerin ve rutin gözden geçirmelerin –kamu borcu/GSYH oranı, bütçe dengesi gibi- yapılacağı taahhüdü yinelenmiştir. Finansal küreselleşmenin yarattığı ekonomik pastadan istifade edilmesi için gerekli küresel finansal güvenlik ağının oluşturulması önemli görülen diğer uygulama alanlarından birini ifade etmektedir.

Ayrıca eskiden verilen başta büyüme ve istihdam dengesinin sağlanması, döviz kuruna yönelik korumacılığın reddi, 2014-2018 yılları arasında G20'nin toplam GSYH büyümesini %2 oranında artırma gibi konularda taahhüt yinelenmesine gidildiği görülmektedir. Bildirgede, IMF, OECD ve WB analizlerine göre, yürütülen ortak politikalar neticesinde büyük bir ilerlemenin kat edildiğine dikkat çekilmektedir. Bu kapsamda G20 Liderler Bildirgesi'nde oluşturulmuş Antalya Eylem Planı'nda güncellenmiş büyüme stratejisi ve ana taahhütlerin uygulanma takvimi yer almaktadır (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 9).

Ekonomik büyümede vatandaşların refahı ve sosyal uyum açısından çeşitli riskler ve tehlikelere yol açan eşitsizliklerin giderilmesi elzemdir. Bu

eşitsizliklerin giderilmesi için bildirmede, dengeli ve kapsamlı olarak eğitim, işgücü, mali ve sosyal politikaların uygulanması çözüm yolu olarak gösterilmektedir. Finans ve Çalışma Bakanlıkları'na bu konuda istihdam yapılarının daha kapsayıcı bir forma ulaşması için gerekli çalışmaların yapılması çağrısında da bulunan Zirve, aynı zamanda B20 ve L20'nin istihdam-büyüme-düzenli iş konularındaki sosyal diyalog örneği teşkil eden görüşmelerinden memnuniyetini ifade etmektedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 2).

Toplantıda işgücü piyasasındaki işsizlik, kayıt dışı istihdam ve eksik istihdam gibi bazı eşitsizlik nedenlerinin giderilmesi için "G20 Kaliteli İşlerin Geliştirilmesi Çerçeve Belgesi" ve "G20 Beceri Stratejisi" ile kaliteli işlerin oluşturulması ve becerilere yönelik yatırımların artırılması ve geliştirilmesi tartışılmıştır. Diğer yandan girişimciliğin teşvik edilerek genç işsizliğinin G20 ortalamasının, 2025 yılına kadar %15 azaltılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca kadınların işgücü piyasasına katılımını artırma noktasında daha güvenli ve sağlıklı işyerlerinin oluşturulması için gerekli çalışmaların da takip edileceği bildirilmiştir.

Küresel emek hareketliliği adına bazı G20 ülkelerinin iç emek hareketliliğinde sorun yaşadıklarını ve gelişmekte olan bazı G20 ülkelerinin bu duruma çözüm üretebilecekleri de bildirmede yer alan diğer bir konudur. Bu konuda, 2016 yılında çeşitli ülkelerdeki Çalışma ve İstihdam Bakanları'ndan rapor sunmaları talep edilmiştir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 2).

Bildirmede, özel sektör başta olmak üzere yatırımlar yoluyla ekonomide güçlü bir ivmenin yaratılması için yatırımların hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin kamu-özel işbirliği (KÖİ) modellerinde rehberler ve uygulama örnekleri geliştirildiği ifade edilmektedir. Finansman sorununun çözülmesi hususunda ise alternatif sermaye piyasası araçlarının ve varlığa dayalı finansman modellerinin geliştirilmesinde ilgili bakanlara çağrıda bulunulmuştur. Küresel Altyapı Merkezi çatısı altında, ülkelere özel gerek yatırım stratejileri gerekse finansman araç setleri geliştirilmektedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 3).

Ekonomik büyüme ve kalkınmada büyük olumlu sonuçlar doğuran küresel ticaret ve yatırım aynı zamanda istihdam ve refahın artırılmasında da büyük bir paya sahiptir. Bu konuda, bildirmede küresel kriz sonrasında küresel ticarete ve istihdamda histerisis etkisinin varlığından bahsedilmekte, ticaret ve yatırımları sınırlayan her türlü engellerin kaldırılması konusunda çağrıda bulunulmaktadır.

2. Dalgalanma ve Krizlere Karşı Dayanıklılığın Artırılması

Ekonomik büyüme ve kalkınmanın sağlıklı bir şekilde devamı için gerekli olan diğer bir husus ise finans sistemi ve kuruluşlarının güçlü ve dayanıklı bir şekilde işlemesidir. Bankaların ve sigorta şirketlerinin zarar karşılama kapasitelerine ilişkin uluslararası ortak standardın yakalandığı vurgulanmaktadır. Ayrıca bildirmede, önümüzdeki döneme ilişkin Finansal İstikrar Kurulu'nun vereceği raporlar ile küresel finansal düzenleme adına ülkeler arası farklılıkların giderilmesi amacıyla gerekli tedbirlerin alınacağına da değinilmektedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 4).

Bildirmede, "2015-2016 G20 Yoksullukla Mücadele Eylem Planı" çerçevesinde şirketlerin yoksullukla mücadele konusunda küresel standartlara uymalarına yardımcı olmak adına "Özel Sektörde Dürüstlük ve Şeffaflık G20 Yüksek Düzeyli İlkeleri"nin benimsendiği ve onaylandığı ifade edilmektedir. Ayrıca yoksulluğun giderilmesi noktasında özel sektöre büyük görev düştüğünü belirten üyeler, düşük gelirli kişilerin piyasaya alıcı, üretici ve tüketici olarak katılmalarında fırsatların geliştirilmesine önem atfetmektedirler. 2010 yılında kabul edilen IMF kota ve yönetim reformunun yeterli gelişime erişememesi ve ABD tarafından onaylanmaması G20 ülkelerinde hayal kırıklığı yaratmıştır (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 5-6).

3. Sürdürülebilirliğin Desteklenmesi

"G20 ve Düşük Gelirli Gelişmekte Olan Ülkeler Çerçevesi" belgesi ile küresel kalkınmada müşterek eylem ve eşit muamele kuralları içerisinde herkes için kapsayıcı ve sürdürülebilir bir gelecek inşası sözü verilmektedir. Bu konuda 2016 yılında bir eylem planının oluşturulacağı da ifade edilmektedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 5-6).

G20 sürdürülebilir kalkınmayı destekleme konusunda bu seneki faaliyet alanlarını enerjiye erişim, gıda güvenliği ve beslenme, insan kaynaklarının geliştirilmesi, kaliteli altyapı, finansal kapsayıcılık ve iç kaynakların harekete geçirilmesi şeklinde sıralamaktadır. Ayrıca bildirmede, tarım ve gıda alanında sorumlu yatırımların gelişmesi amacıyla kırsal alanlardaki kadın ve gençlere yönelik yeni bir takım çalışmalara girişileceği ve gıda israfı ve kaybının önlenmesine dair yeni yöntemleri iyileştirecek bir platformun oluşturulmasına karar verildiği görülmektedir.

“Enerjiye Erişim Eylem Planı”nı onayladığını ifade eden G20 üye ülkeleri, herkes için enerjiye erişimin sağlanması amacıyla ortak çalışmaların hızlı bir şekilde ilgili bakanlıklar nezdinde sürdürülmesini gerekli görmektedir. Bu konuda bildirmede koordinasyon ve uzun vadeli işbirliğine ihtiyaç olduğu belirtilmiş, uluslararası kuruluşların desteğiyle çeşitli politika ve düzenleyici çerçeveler, teknoloji geliştirme ve kullanma, yatırım ve finans, bölgesel bütünleşme ve işbirliği alanlarının yaratılmasına hayati değer verdiğini ifade etmektedir. G20 Yenilenebilir Enerji Seçenekleri Listesi’nin onaylandığını ifade eden bildirmede, enerji verimliliğinin geliştirilmesi başta olmak üzere taşıtların emisyon performansı ve verimliliği, binalar, endüstriyel enerji yönetimi, elektrik üretimi ve finansmanı gibi birden çok alanda ortak mücadele ve işbirliğine dayalı çalışmaların sürdürüleceği taahhüt edilmiştir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 6).

Sanayi devrimi ile başlayan iklim değişikliği ve sorunları küreselleşme ile artarak büyüyen bir tartışma alanını ifade etmektedir. Büyüyen ekonomi ve farklı yansımalarına bağlı olarak iklim değişikliği son dönemde birçok platformun ana temasını oluşturmakta bu konuda küresel aktörlere belirli sorumluluklar yükleyici tartışmalara şahit olmaktadır. Öncelikle iklim değişikliğini küresel ölçekte herhangi bir neden ile ciddi yerel etkilere sahip, yavaş gelişen uzun vadeli etkiler olarak tanımlamak mümkündür (Çömert-Bilget-Çabuk, 2015: 2). Bu seneki G20 toplantısının ana gündemlerinden birini oluşturan iklim değişikliği alanında da birden çok çalışmanın izlerini görmek mümkündür. Zirve’de “BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi” (BMİDÇS) altında tüm taraflara uygulanabilir hukuki sorumluluk yükleyen bir protokolün imzalanması gerekliliği sıklıkla dile getirilmiştir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 7).

Birçok devlet adamı tarafından gelişmiş ülkelerin -özellikle Suriyeliler hususunda- son birkaç yılda meydana gelen göç dalgalarına sessiz kalması dünyada tepkilerin giderek artmasına neden olmaktadır. Özellikle yasa dışı sınırlar hareketleri ile küresel endişelerin giderek derinleştiği bu günlerde ortak çalışma taleplerinin yükseldiği görülmektedir. Bu bağlamda Zirve’de göç olaylarının başta insani, siyasi, sosyal ve ekonomik sonuçlarının kürenin tamamı ile istişare edilerek üstlenilmesi, sonuç odaklı yapısal çözümlerin sunulması ve uygulanması gündeme gelmiştir. Mültecilere yönelik koruma ve destek programlarının geliştirilerek, onların yasal haklara bir an önce kavuşmaları başta bölge coğrafyası ve Avrupa refahı bakımından hayati önem taşımaktadır. Mültecilere insani yaşam hakkı sunma uğruna yapılan yardımlar, barınma ve gıda

hizmetleri, eğitim ve sağlık gibi temel insani ihtiyaçların sağlanmasında sorumluluk ve görev paylaşımı, Zirve bildirgesinde yer alan diğer bir hususu ifade etmektedir. İnsani kabul yöntemleri geliştirme konusunda ülkeleri vicdani bir davranışa sevk etme çabası müzakereler sonrasında oluşan bildirme de dikkat çekmektedir. Elbette, bölgedeki iç savaş ve göçe neden olan siyasi sorunların ortadan kaldırılması gerçeği, bütün bu hizmetlerin daha etkili ve verimli olması için temel teşkil etmektedir. Bildirmede dikkat çeken diğer bir beyan ise, krizden etkilenen ülkelere yardım etmek amacıyla özel sektör ve şahısların uluslararası çabalara maddi yönden iştirak etmelerini teşvik etme çabasıdır (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 7). Bu çabanın ne derecede etkili olacağı önümüzdeki dönemde daha açık bir şekilde görülecektir.

4. Perspektifi Güçlendirmek İçin Atılacak Adımlar

G20 Liderler Bildirgesi'nde sıralanmış olan sorun ve işbirliği alanlarının hayata geçmesi ve takibine ilişkin atılacak adımlar birkaç maddede açıklanmıştır. Yatırım stratejilerinin izlenmesinde OECD başta olmak üzere diğer uluslararası kuruluşlar ile koordineli çalışılması belirtilmektedir. Bu konuda Merkez Bankası başkanları ve Finans Bakanları'ndan yıllık rapor sunmaları istenmiştir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 12).

2016 yılında ilk toplantılarına kadar ülkelerin terörizm bağlantılı finansal desteklerinin sona erdirilmesi amacıyla gerekli düzenlemelerin oluşturulması için rapor hazırlanması gerekli görülmektedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 13).

İnsan sağlığının artırılmasına yönelik faaliyetlerin gelişmesi ve yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik de adımların atılacağı bildirmede beyan edilmektedir.

B. L20 PERSPEKTİFİNDE ÖNE ÇIKANLAR

G20 Antalya Zirvesi'nde Liderler Bildirgesi'ne katkıda bulunmak bakımından L20 çalışmaları özel bir önem kazanmıştır. Türkiye'den başta HAK-İŞ, TÜRK-İŞ ve DİSK'in katılımları ve dünya emek örgütlerinin temsilcilerinin yer aldığı L20 çalışmalarında çok önemli tavsiye kararları kayda alınmıştır.

Ekonomik büyümenin, kalkınmayı desteklemesi ve sürdürülebilir hale kavuşturması bakımından hiçbir coğrafyada tek başına yeterli etkiye sahip olmadığı bilinen bir gerçektir. Bu bakımdan G20 Zirvesi'ne toplumun farklı

kesimlerinin de söz sahibi olduğu bir yapılanmanın olması oldukça önem arz etmektedir.

Bir anlamda emeğin sesi olan L20, Liderler Bildirgesi için işsizlik -özellikle genç işsizliği-, eğitim-istihdam ilişkisi, sosyal diyalog, ücret dengesizliği, iş sağlığı ve güvenliği, gelir paylaşımı gibi iş piyasalarındaki birçok sorunun giderilmesi adına tavsiyelerde bulunmuştur.

1. İş Talebinin Genişlemesi Açısından Zengin Büyüme

Büyüme ile istihdam arasında bir ilişki yaratılamaması son dönemde sık sık tartışılan konuların başında gelmektedir. L20 önceliklerine bakıldığında ise benzer tavsiyeler ile karşılaşmak mümkündür. Özellikle iç talebin yaratılmasında yaşanan aksaklıkların tüketimi ve buna bağlı olarak yatırımlar yoluyla yeni işlerin yaratılamaması gibi büyük bir sorunu teşkil etmektedir.

Son dönemde G20 ülkelerinin içine girmiş oldukları daralma ve talep yaratamama sorunu sadece makroekonomik dengeleri değil, aynı zamanda birey ve hane halkı ekonomisinde de tahribatlara yol açmaktadır. Ne yazık ki, eğitimli genç işsizliğin ülkeler arası bir rekabet alanına ulaştığı görülmektedir.

Gerek yenilikçi istihdam alanlarının yaratılamaması gerekse beceri uyumsuzluğu gibi bir tablonun etkisi ile gençler aktif olarak işgücü piyasasında yer alamamaktadır. Bu bağlamda L20'nin sunmuş olduğu "Nitelikli İşlerin Teşviki" konulu çerçevenin sağlam temeller üzerine oturtulması tavsiye edilmiştir. Bu çerçeve, düzgün çalışma ile işler arasındaki dengenin sağlanarak yatırımların teşvik edilmesini içermektedir. Staj imkânlarının geliştirilerek aktif işgücü piyasası politikalarının geliştirilmesi, işgücü piyasasının daha sağlıklı bir yapıya kavuşması için elzem görülmektedir. Diğer yandan, ekonomik büyümenin ve sosyal refahın sağlanmasında başat rol üstlenen gelir eşitsizliği ve kayıt dışılığın azaltılması L20 çevresince tavsiye edilen maddeler içerisinde yer almaktadır. Ayrıca talep yetersizliğinin giderilmesi maksadıyla ücretler genel seviyesinde ve asgari ücrette artışların yapılması tavsiye edilen diğer önemli maddelerdir (L20 Öncelik Tavsiyeleri, 2015: 1). Kanımızca, ücret artışlarına bağlı olarak talebin yaratılması beraberinde bazı açmazları getirmekle birlikte tek başına yeterli olacak bir düzenlemeyi ifade etmemektedir. Talebi artırmaya yönelik destekleyici düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Fakat bu düzenlemeler sadece talep yetersizliğini giderecek geçici

bir uygulamadan ziyade, refahın sağlanması açısından başta çalışan kesim olmak üzere diğer sosyal tarafları da gözetilen yeni bir yapısal nitelikte olmalıdır.

Liderler Bildirgesi'nde beceri geliştirme ve eğitim – istihdam ilişkisine sık sık başvurulmasının yanı sıra “Nitelikli İşlerin Teşviki Hakkında G20 Çerçevesi”nin kabul edilen belgeler içinde yer alması oldukça memnun edici bir gelişmedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 9). Şüphesiz bundan sonraki dönemde daha nitelikli işgücü ve işlerin yaratılıp yaratılmaması hedeflenen ideallere ulaşma derecesini gösterecektir.

L20 Öncelik Tavsiyeleri'nde geçen diğer bir konu ise vergi şeffaflığı ve ülke bazında hazırlanacak olan vergi raporlamasının kamuya ifşasıdır. Liderler Bildirgesi'nde küresel ekonomi için daha adil ve modern bir uluslararası vergi sisteminin oluşmasına temel teşkil eden G20/OECD Matrah Aşınması ve Kar Kaydırma (BEPS) projesinin onaylanması önemli bir gelişmedir (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 4). Ayrıca L20'nin gelişmekte olan ülkelerin bu projeye dâhil edilmesi talebi, Liderler Bildirgesi'nden de görüldüğü üzere olumlu karşılık bulmaktadır.

L20, iklim değişikliği ile mücadele konusunda da bazı tavsiyelerde bulunmaktadır. L20, ekonominin daha düşük karbon salınımına imkân veren üretim teknolojileri ile geliştirilmesini, çevre ve iklim dostu bir alt yapı ve enerjiye geçiş için destek olunmasını tavsiye etmektedir. Buna ilaveten, enerji etkinliği ve yenilenebilir enerji hedeflerinin tekrar taahhüdü tavsiye edilmektedir (L20 Öncelik Tavsiyeleri, 2015: 2). G20 Zirvesi'nin ana gündem maddelerinden birini oluşturan iklim değişikliği, bu tür tavsiyelerin kolay ve hızlı bir şekilde olumlu karşılık bulmasına yol açmış, bu konuda birden fazla ilke ve eylem planının onayını sağlamıştır.

2. Kapsayıcı Kalkınma ve Güvenli İşyeri

Son yıllarda onlarca önlem ve düzenlemelerin getirilmesine rağmen artan iş kazaları sebebiyle çalışanların yaşamını yitirmesi kabul edilemez bir durumdur. İş kazalarının en aza indirilmesi konusuna atılacak adımların olabildiğince hızlı bir şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir. L20 Öncelik Tavsiyeleri'nde sosyal koruma sistemlerinin geliştirilmesi ve iş kazaları nedeniyle gerçekleşen ölümlerin şeffaf bir şekilde izlenmesine olanak sağlayan alt yapının geliştirilmesi tavsiye edilmektedir (L20 Öncelik Tavsiyeleri, 2015: 2).

Gelir eşitsizliğine bir hayli değinen tavsiye metni, G20 Liderler Bildirgesi'nde "Gelirde Emeğin Payı ve Eşitsizlikler Hakkında G20 Politika Öncelikleri"nin kabulü şeklinde karşılık bulmaktadır.

Kadınların işgücü piyasasına katılımlarının artırılması amacıyla çocuk bakımı ve bakım ekonomisine yatırım yapılması tavsiye edilmiş, fakat Liderler Bildirgesi'nde bakım hizmetlerine yönelik herhangi bir belge kabul edilen ana belgeler içerisinde yer almadığı görülmektedir. Ayrıca, mesleki eğitim ve hayat boyu öğrenme programlarını ifade eden G20 Beceriler Stratejisi, L20 tavsiyeleri neticesinde onay almış ve uygulamaya konulmuştur (G20 Liderler Bildirgesi, 2015: 9).

3. Çevre ve Temiz Enerji Ekseninden Sorumlu Yatırımın Artırılması

Yatırımların oluşturulması kapsamında çevreye saygılı temiz enerji kaynaklarına dayalı işlerin yaratılması tavsiyesinde bulunan L20, aynı zamanda yatırımların sorumluluk bilinci içerisinde gerçekleşmesi için gerekli standartların getirilmesini teklif etmektedir.

İşverenlerin üzerindeki maliyetleri azaltma noktasında L20, sosyal güvenlik primlerinin azaltılmasını tavsiye etmektedir. Ayrıca insan kaynakları, beceri geliştirme gibi konularda iş ve altyapının oluşturulması süreçlerine işçi sendikalarının da katılmasının önü açılmalıdır. L20 diğer taraftan kamu özel ortaklıkları ile ilgili olarak çalışma yasalarında daha esnek bir yapının getirilmesine de karşı olduğunu açık bir şekilde ifade etmektedir (L20 Öncelik Tavsiyeleri, 2015: 3-4).

İşgücü piyasasına büyük etki eden diğer bir unsur ise sığınmacı gerçeğidir. Bu konuda L20 tüm göçmenlerin bir an evvel çalışma haklarının verilerek ekonomi içinde kayıtlı olarak yer almalarının sağlanmasını tavsiye etmektedir. Bu sorun sadece işgücü piyasasını değil genel ekonomik denge ve ülkelerin kalkınma düzeylerini de yakından etkileyen bir sorunu teşkil etmektedir (L20 Öncelik Tavsiyeleri, 2015: 4).

SONUÇ

Hiç kuşku yok ki, zirvede alınan kararlar dünya ekonomisi ve siyaseti için büyük önem arz etmektedir. Alınan kararların yıl içerisinde istikrarlı bir şekilde uygulanabilmesi birçok bakımdan karşılaşılabilecek risklerin güvenli bir biçimde aşılmasına imkân sağlayabilir. Fakat G20'ye düşen en önemli diğer bir

görev ise, verilen taahhütlerin yerine getirilmesi noktasında çaba sarf etmesidir. Hesap verilebilirlik kriterine bağlı kalınarak ülkelerin raporlarının değerlendirilmeye tabi tutulması neticesinde yeni eylem planlarının belirlenmesi G20 performansı ve saygınlığı açısından oldukça önemlidir (Kibritçi-oğlu, 2012: 9).

G20'ye ilişkin değerlendirmelerden bazıları mali istikrarı ne ölçüde sağlayıp sağlayamayacağı hususudur. Bu konuda G20 uluslararası hukukun oluşturduğu kurumlara talimat vermekte ve onlarda yapısal reforma ilişkin görüşlerini dile getirmek gibi girişimlerde bulunmaktadır (Ersel, 2010: 20). Ersel'e göre, G7 ve davetlilerini ifade eden G20, merkezdeki ülkelerin kararlılığı, küresel mali istikrarın sağlanmasında büyük etkiye sahiptir.

Özellikle Suriyeli sığınmacılar konusunda G20 ülkelerinin bundan sonraki süreçte davranış farklılığına geçip geçmeyeceği önümüzdeki büyük bir sınavı teşkil etmektedir. G20 üyesi ülkelere, küresel ekonominin yol açtığı sorunların ortadan kaybolması konusunda yeterli desteği göstererek dünya refahının artması için mücadele vermeleri beklenmektedir.

KAYNAKLAR

Çömert R., Bilget Ö. ve Çabuk A. (2015) "Kyoto Protokolüne İmza Atan G20 Ülkelerinin Yıllara Göre Karbon Salımlarının (1990- 2013) Coğrafi Bilgi Sistemleri Yardımı İle Analizi" AB 2015, Akademik Bilişim Konferansı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Ersel H. (2010). "Bir Küresel Kamusal Mal Olarak Mali İstikrar ve G20", İktisat ve Toplum Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 2.

G20 Liderler Bildirgesi, 15-16 Kasım 2015, Antalya. <http://www.sabah.com.tr/ekonomi/2015/11/16/g20-liderler-bildirgesi-aciklandi>.

Kibritçi-oğlu A. "Küresel Ekonomi ve Türkiye Açısından G20'nin Bugünü ve Geleceği", Analiz Türkiye, Cilt: 1, Sayı: 4, s: 26-34, Londra.

L20 Öncelik Tavsiyeleri (2015). G20 Liderler Toplantısı "Antalya'da G20 Zirvesinde Dağıtılan Metin" Antalya.

EK-1: Kabul Edilen Belgeler

- Antalya Eylem Planı, Kasım 2015
- Hesap Verilebilirlik Değerlendirme Raporu
- G20 Yatırım Stratejileri Ve G20 Yatırım Stratejileri Hakkında G20/OECD Raporu
- Bilançoları Optimize Etmek İçin Çok Taraflı Kalkınma Bankaları Eylem Planı
- G20/OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri
- KOBİ Finansmanı Konusunda G20/OECD Yüksek Düzeyli İlkeleri
- KOBİ Finansmanı Konusunda Ortak Eylem Planı
- Küresel Düzeyde Sistemik Açından Önemli Bankalar İçin Toplam Zarar Karşılama Kapasitesi Hakkında Ortak Uluslararası Standart, FSB
- Küresel Düzeyde Sistemik Açından Önemli Sigortacılar İçin Daha Yüksek Zarar Karşılama Gereksinimleri, IAS
- G20 ve Düşük Gelirli Gelişmekte Olan Ülkeler Çerçevesi
- G20 Gıda Güvenliği ve Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Eylem Planı
- Yurtdışı Para Transferleri Hakkında Üst Düzey Açıklama
- Kapsayıcı İş Modelleri Hakkında G20 Liderlerinin Çağrısı
- G20 Enerjiye Erişim Eylem Planı: Enerjiye Erişim Hakkında İhtiyari İşbirliği
- Yenilenebilir Enerjinin Tesisi İçin G20 İhtiyari Seçenekler Araç Seti
- G20 İş Becerileri Stratejisi
- Gelirde Emegın Payı ve Eşitsizlikler Hakkında G20 Politika Öncelikleri
- Genç İstihdamda Daha İyi Sonuçların Teşviki İçin G20 Politika İlkeleri
- Nitelikli İşlerin Teşviki Hakkında G20 Çerçevesi
- Özel Sektörün Şeffaflığı ve Sağlamlığı İçin G20 Yüksek Düzeyli İlkeleri
- Kamu Alımlarında Güvenilirliğin Teşviki İçin G20 Politika İlkeleri
- G20 Yoksullukla Mücadelede Açık Veri İlkeleri

EK-2: Çalışma Grubu Belgeleri

Çerçeve Çalışma Grubu

- G20 Üyelerinin Büyüme Stratejilerinin Uygulanmasının Niceliklendirilmesi – (IMF-OECD Notu)

Yoksullukla Mücadele Çalışma Grubu (ACWG)

- 2015 Hesap Verilebilirlik Raporu
- Gerçek Yararlanıcılar Hakkında Yazılı Uygulama Planı

Kalkınma Çalışma Grubu (DWG)

- Kapsayıcı Büyüme ve Kalkınma: 2015 Antalya Kalkınma Yol Haritası
- Kalkınma Çalışma Grubu 2015 Yıllık İlerleme Raporu
- G20 Gıda Güvenliği ve Beslenme Çerçevesi Uygulama Planı
- G20 Yurtdışı Para Transferleri Ulusal Planları
- G20 Kapsayıcı İş Modelleri Çerçevesi
- G20 Kapsayıcı İş Modelleri Çerçevesi'nin Ekleri
- G20 Kapsayıcı İş Modelleri Küresel Platformu Kavram Kağıdı
- Gelişmekte Olan Ülkelerde Vergi Kapasitesinin Güçlendirilmesine Yönelik Eylem Çağrısı

- G20 Kalkınma Çalışma Grubu ile İstihdam Çalışma Grubu Arasında İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Konusunda Politika Tutarlılığı ve Eşgüdümü İçin Çok Yıllı Çerçeve

İstihdam Çalışma Grubu (EWG)

- Etkin Kamu İstihdam Hizmetleri İçin G20 İlkeleri
- Gümüş Ekonomi ve Çalışma Hayatından Kopmadan Yaşlanmaya İlişkin G20 İlkeleri
- G20 İstihdam Çalışma Grubu Şartnamesi
- G20 Güvenli ve Sağlıklı İşyerleri Ağı Şartnamesi
- G20 İstihdam Çalışma Grubu Gelirde Emegin Payı ve Eşitsizlikler Alt Çalışma Grubu Şartnamesi
- G20 İstihdam Planlarının Uygulanmasına İlişkin Ülke Raporlama Şablonu

Finansal Tabana Yayılma Küresel Ortaklığı (GPFI)

- GPFI Özel Sektör Katılım Stratejisi
- GPFI İlerleme Raporu
- Kadınların İşgücüne Katılımının Artırılmasına Yönelik Dijital Finansal Çözümler
- Tarımsal Finansmanda Yeniliklere İlişkin Sentez Raporu
- OECD/INFE Gençler İçin Finansal Okuryazarlık Hakkında Temel Yetkinlikler Çerçevesi
- OECD/INFE Finansal Eğitim İçin Ulusal Stratejilerin Uygulanması Hakkında Politika El Kitabı
- Göçmenler ve Aileleri İçin Finansal Eğitim: OECD/INFE Politika Analizi ve Uygulama Araçları
- OECD/INFE Mikro KOBİ'ler ve Potansiyel Girişimciler İçin Finansal Eğitim İlerleme Raporu
- Standart Koyucu Kuruluşlar ve Finansal Tabana Yayılma Hakkında GPFI Beyaz Bülteninin İkinci Baskısı İçin İstişare Belgesi
- Yurtdışı Para Transferleri Piyasasında Risk Azaltıcı Faaliyetler Hakkında G20 Araştırması
- Yurtdışı Para Transferlerinin Kullanımı ve Finansal İçerme
- Finansal Tabana Yayılmayı Destekleyen Yenilikçi Dijital Ödeme Mekanizmalarına İlişkin Durum Değerlendirmesi Raporu
- KOBİ Finansmanı Paketi Çalışmayı Hakkında Rapor

İklim Finansmanı Çalışma Grubu (CFSG)

- İklim Değişikliğinin Olumsuz Etkileri Karşısında Savunmasız Olan Düşük Gelirli Gelişmekte Olan Ülkeler, Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletleri ve Afrika Ülkeleri Gibi Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Uyum Finansmanına Erişimin Güçlendirilmesi Araç Seti, Küresel Çevre Aracı İle İşbirliği Halinde OECD
- İklim Fonu Envanteri, OECD
- G20 İklim Finansmanı Çalışma Grubu Yıllık Raporu, 2015